

Dosarul nr. 2ra-807/22
2-19088492-01-2ra-07062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhaci, Iu. Cotruță, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea de Asigurări-Reasigurări „MOLDCARGO” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Cristina Matcovschi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” împotriva Societății de Asigurări-Reasigurări „MOLDCARGO” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „ZANIK-GRUP” și Evghenii Croitor cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 13 septembrie 2018, Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”, (în continuare A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”), reprezentată de avocatul stagiar Ileana Popescu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Evghenii Croitor și Societății cu Răspundere Limitată „ZANIK-GRUP” (în continuare S.R.L. „ZANIK-GRUP”), solicitând încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 9905,01 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 879,10 lei, a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 347,52 de lei și pentru asistență juridică în sumă de 2500 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la data de 27 septembrie 2017 în mun. Chișinău s-a produs un accident rutier, în rezultatul căruia automobilul de model „Dacia Logan”, număr de înmatriculare xxxxx, condus de Evghenii Croitor, a tamponat autovehiculul de model „Audi A6”, număr de înmatriculare xxxxx, condus de Visarion Oprea.

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03785879 din 28 septembrie 2017, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Evghenii Croitor, automobilul căruia la momentul producerii accidentului rutier nu deținea poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

În data de 29 septembrie 2017, Visarion Oprea, proprietarul autovehiculului de model „Audi A6”, număr de înmatriculare xxxxx, a adresat A.P. „Biroul Național al

Asiguratorilor de Autovehicole” o cerere, prin care a solicitat acordarea despăgubirilor ce i se cuvin conform prevederilor legale în vigoare, ca urmare a prejudiciului suferit în accidentul rutier produs la data de 27 septembrie 2017.

Reclamantul a precizat că, în legătură cu nerespectarea de către pârât a dispozițiilor art.4 alin.(1) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414-XVI din 22 decembrie 2016, la data de 22 noiembrie 2017, în temeiul art. 33 alin.(3) al Legii citate și în baza ordinului nr. ovs/592/17 din 22 noiembrie 2017, a achitat plăgubitelui Visarion Oprea din mijloacele Fondului de Protecție a Victimelor Străzii, despăgubirea de asigurare pentru daunele cauzate autovehiculului de model „Audi A6”, număr de înmatriculare xxxxx, în sumă de 9905, 01 lei.

Având în vedere că, automobilul de model „Dacia Logan”, număr de înmatriculare xxxxx, aparține cu drept de posesie SRL „ZANIK-GRUP”, la data de 21 decembrie 2017 a expediat în adresa SRL „ZANIK-GRUP” și a lui Evghenii Croitor câte o pretenție, prin care s-a solicitat recuperarea despăgubirilor acordate lui Visarion Oprea în sumă de 9905, 01 lei. Pretențiile au fost recepționate, însă datoria nu a fost restituită.

Prin prisma prevederilor art.617 alin.(1), art.618 și art.619 alin.(2) Cod civil, pentru neexecutarea în termen a obligației de plată ca urmare a somației expediate în adresa pârâților, pârâții urmează să achite dobânda de întârziere pentru perioada 04 ianuarie 2018-31 iulie 2018, în sumă de 879, 10 lei.

De asemenea, reclamantul a indicat și despre necesitatea compensării cheltuielilor de asistență juridică suportate în sumă de 2500 de lei, conform ordinului de plată nr.891 din 20 august 2018, precum și a taxei de stat în sumă de 347, 52 de lei, conform ordinului de plată nr.900 din 20 august 2018.

Prin cererea datată cu 26 septembrie 2018, de anexare a înscrisurilor, s-a solicitat încasarea cheltuielilor suportate pentru evaluarea pagubelor în mărime de 800 de lei.

Prin hotărârea din 09 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” și s-a încasat, în mod solidar, de la Evghenii Croitor și SRL „ZANIK-GRUP” în beneficiul AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” suma de 9905, 01 lei cu titlu de despăgubire, suma de 879, 10 lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 2500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 347, 52 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 800 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea constatării tehnico-științifice.

Prin decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de S.R.L. „ZANIK-GRUP” și apelul incident depus de A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” și s-a casat hotărârea din 09 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 17 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, Societatea de Asigurări-Reasigurări „MOLDCARGO” Societate pe Acțiuni, (în continuare S.A.R. „MOLDCARGO” S.A.) a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor depusă în cadrul ședinței de judecată din 02 octombrie 2019, A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”,

reprezentată de avocatul Ileana Popescu, a formulat pretențiile față de pârâțul S.A.R. „MOLDCARGO” S.A., iar SRL „ZANIK-GRUP” și Evghenii Croitor fiind indicați cu calitatea procesuală de intervenienți accesorii. Prin cerințele formulate, s-a solicitat încasarea sumelor pretinse de la S.A.R. „MOLDCARGO” S.A., în situația în care la momentul comiterii accidentului rutier, era valabilă polița de asigurare obligatorie RCAI 003234550 din 16 iunie 2017 emisă de S.A.R. „MOLDCARGO” S.A., care a fost anexată de către SRL „ZANIK-GRUP” la cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 09 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

În cadrul ședinței de judecată din 09 decembrie 2019, prin cererea de concretizare a pretențiilor, A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”, reprezentată de avocatul Ileana Popescu, a solicitat încasarea de la S.A.R. „MOLDCARGO” S.A. a despăgubirii de asigurare în mărime de 9905,01 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 879,10 lei, a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat de 347,52 de lei și pentru asistență juridică în mărime de 2500 de lei.

Prin hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” și s-a încasat de la S.A.R. „MOLDCARGO” S.A. în beneficiul A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” despăgubirea de asigurare în mărime de 9905, 01 lei bani și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 297 de lei și cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 2500 de lei; în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de S.A.R. „MOLDCARGO” S.A. și s-a menținut hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În consolidarea soluției, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile art. 238-241 Cod de procedură civilă, a conchis că, instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Redând prevederile art. 514 Cod civil (în vigoare la momentul apariției situației juridice), art. 4 alin. (1) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, în acest sens, instanța de apel a remarcat că, potrivit Legii sus menționate, noțiunea de utilizator, definește drept persoana posedă/folosește autovehiculul: inclusiv în temeiul unui contract de locațiune contract de leasing sau al unor alte titluri prevăzute de legislație, alte persoane care conduc autovehiculul cu sau fără consimțământul proprietarului.

Instanța de apel a reținut că, SRL „ZANIK-GRUP”, posesorul automobilului de model „Dacia Logan”, număr de înmatriculare xxxxx, deținea polița de asigurare RCA eliberată de S.A.R. „MOLDCARGO” S.A., pentru perioada 16.06.2017-15.06.2018 (f.d.77, vol. I), copia poliței de asigurare fiind prezentată de către S.R.L. „ZANIK-GRUP” în cadrul examinării cauzei în ordine de apel (f.d.69-73, vol. I).

În circumstanțele enunțate, raportate la prevederile legale indicate, instanța de apel a apreciat că fiind corectă soluția instanței de fond cu privire la temeinicia

parțială a acțiunii depuse de către A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”.

Astfel, instanța de apel nu a acceptat argumentele apelantului S.A.R. „MOLDCARGO” S.A. cu privire la faptul că nu a fost invitată de către A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” la constatarea daunelor autovehiculului deteriorat, or, după cum just a reținut și instanța de fond, la momentul stabilirii și achitării despăgubirii de asigurare, A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” nu a cunoscut că mijlocul de transport „Dacia Logan”, număr de înmatriculare xxxxx, la data producerii accidentului rutier era asigurat de posesorul acestuia S.R.L. „ZANIK-GRUP”, aceste circumstanțe fiind comunicate abia în cadrul examinării cauzei.

Tot aici, s-a reținut că, potrivit răspunsului nr.820 din 28.09.2017, C.A. „GALAS” S.A. a informat A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” că, după încheierea contractului de asigurare de răspundere civilă din 24.02.2017 cu Bîrca Vadim, autovehiculul de model „Dacia Logan”, număr de înmatriculare xxxxx a fost transmis în posesia unei persoane juridice care prestează servicii de taxi.

Totodată, s-a relevat că, Comisia Națională a Pieței Financiare, prin răspunsul nr.04-2907 din 17.10.2017, nu a comunicat că autovehiculul de model „Dacia Logan”, număr de înmatriculare xxxxx este asigurat de S.R.L. „ZANIK-GRUP”.

Nu au fost reținute nici alegațiile apelantului cu privire la nerespectarea art. 23 alin. (11) din Legea nr. 414/2006 la stabilirea cuantumului despăgubirii de asigurare, or, norma enunțată impune doar obligația de a se ține cont de prețurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate, nu și de a prezenta probe în acest sens.

În acest context, instanța de apel a remarcat faptul că în actul de evaluare, întocmit de SRL „Antifraud Agency” este reflectată literatura și informația de care s-a ghidat expertul la stabilirea costului reparației automobilului, prin urmare obiecțiile apelantului cu referire la acest aspect sunt eronate și lipsite de suport legal.

În consecință, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiată și critica apelantului potrivit căreia instanța de fond a dat o apreciere eronată probelor acumulate, ori, rolul activ exercitat de instanță, în deslușirea corectă a raportului dintre părți, este evident manifestat, în condițiile analizei minuțioase a probelor și în limitele obiectului dedus judecării.

La 19 mai 2022, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.113), S.A.R. „MOLDCARGO” S.A., reprezentată de avocatul Cristina Matcovschi, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, examinarea cauzei în fond, emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată, compensarea de către A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 20 alin. (6), (7) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Instanțele de judecată eronat au ajuns la concluzia că îi revine obligația de achitare a despăgubirii de asigurare.

S.A.R. „MOLDCARGO” S.A. a fost în imposibilitate de a constata părțile componente, piesele avariate ale autovehiculului „Audi A6”, număr de înmatriculare xxxxx, precum și gradul de deteriorare ale acestora, reieșind din faptul că nu i-a fost asigurat accesul la bunul avariat prin întocmirea procesului-verbal de constatare a pagubelor.

A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” a recurs la unele acțiuni în vederea stabilirii posesorului, de facto, a automobilului „Dacia Logan”, însă acestea au fost insuficiente pentru luarea deciziei de achitare a despăgubirii de asigurare. Respectiv, pentru omisiunea întreprinderii acțiunilor de stabilire a asigurătorului care a preluat riscul pentru pagubele produse, A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” urmează să suporte consecințele art. 20 alin. (7) din Legea nr. 414/2006.

Recurentul a opinat că, instanța de judecată a trecut cu vederea dispozițiile art. 20 alin. (6) și (7) din Lege, acordând prioritate poziției A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”, care contrar legii, a omis de a stabili asigurătorul RCA al S.R.L. „ZANIK-GRUP” și de a invita la constatarea pagubelor S.A.R. „MOLDCARGO” S.A.

Instanțele de judecată nu au dat apreciere explicațiilor reprezentantului pârâtului precum că, una din valorile stabilite prin raportul SRL „Antifraud Agency” nu corespunde prevederilor art. 23 alin. (11) din Legea nr. 414/2006. Raportul de evaluare a pagubei întocmit de SRL „Antifraud Agency” nu constituie o probă pertinentă în speță și urma a fi respinsă de instanța de judecată. Instanțele de judecată nu au dat apreciere obiecțiilor prezentate în cadrul ședinței de judecată la acest capitol.

Concluzia instanțelor de judecată precum că S.A.R. „MOLDCARGO” S.A. nu a prezentat și combătut cu probe pertinente precum că quantumul prejudiciului este mai mic, a considerat-o eronată, deoarece atât timp cât legiuitorul exclude obligația de plată a asigurătorului RCA pentru neinvitarea acestuia la constatarea pagubelor, necesitatea probării quantumului prejudiciului material nu mai prezintă relevanță.

În context, recurentul a menționat practica judiciară și anume: decizia din 12 februarie 2014 a Curții de Apel Chișinău, dosarul nr. 2ra-495/14, Iu. Barbalat vs. SA „Moldasig”; hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, dosarul nr. 2-1897/17, SA „Donans Vienna Insurance Group” vs. „Moldcargo” SA, SRL „Nagoltrans”, hotărârea fiind menținută prin decizia din 18 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău; decizia din 03 martie 2014 a Curții de Apel Chișinău, dosarul nr. 2ac-875/19, CA „Galas” SA vs. Regia Transport Electric Chișinău, intervenienți accesorii SAR „Moldcargo” SA, D. Teterea și SRL „UJ TAXI”.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 07 iunie 2022 (Vol.II, f.d.114) a fost expediată în adresa intimaților și a fost recepționată la 19 iunie 2022 de către A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.116). Din adresa lui Evghenii Croitor și SRL „ZANIK-GRUP” s-a restituit instanței corespondența cu mențiunea „nereclamat” și „plecat” (Vol.II, f.d.117-120).

La 12 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.121), A.P. „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”, reprezentată de avocatul Ileana Popescu, a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 01 februarie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 19 mai 2022, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.113).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces la data de 21 martie 2022, inclusiv prin intermediul poștei electronice la 28 martie 2022 (Vol.II, f.d. 98-99). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de S.A.R. „MOLDCARGO” S.A., reprezentată de avocatul Cristina Matcovschi, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de S.A.R. „MOLDCARGO” S.A., reprezentată de avocatul Cristina Matcovschi, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de S.A.R. „MOLDCARGO” S.A., reprezentată de avocatul Cristina Matcovschi.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea de Asigurări-Reasigurări „MOLDCARGO” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Cristina Matcovschi, împotriva deciziei din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat